

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง พัฒนาเอกซ์ปอเนนท์ และพัฒนาลอกการพิมพ์ ที่มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แผนกวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2518 ของโรงเรียนปทุมคงคา และโรงเรียนมหามสาธิวิทยาลัยกรุงเทพฯ จำนวน 100 คน ซึ่ง เรียนคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง เรื่อง พัฒนาเอกซ์ปอเนนท์และพัฒนาลอกการพิมพ์ จำนวน 301 ครอบ มีคำตอบที่นักเรียนจะตอบ กอบพังผืด 547 คำตอบ และแบบสอบถามมีความทรงจำโครงสร้าง (Construct Validity) และความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) มีความเชื่อถือได้ 0.81

วิธีการดำเนินการวิจัย

ศึกษาลักษณะ แบบเรียนเรื่องฟังชันเอกซ์ปีเนนท์และฟังก์ชันลอการิทึม ศึกษาวิธีการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม กำหนดวัตถุประสงค์ที่นำไปและวัตถุประสงค์เชิงพุทธิกรรม สร้างแบบสอบถามและบทเรียนแบบโปรแกรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นก็ทำการทดลองขั้นตอนท่อนั้น ขั้นกลุ่มเด็ก และขั้นภาคสนาม แล้วนำผลการทดลองภาคสนามมาวิเคราะห์ทางสถิติ หากประสิทธิภาพของบทเรียนแบบโปรแกรมที่สร้างขึ้นตามมาตรฐาน 90/90

สรุปผลการวิจัย

การหาประสิทธิภาพของบทเรียนแบบโปรแกรมตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 นั้น ปรากฏว่า บทเรียนแบบโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ $95.98/87.36$ ซึ่งแสดงว่า บทเรียนแบบโปรแกรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90 ตัวแรก และมีประสิทธิภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน 90 ตัวหลัง

สำหรับความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบสอบถามและหลังเรียนแบบเรียน ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องฟังชันเอกซ์ปีเนนท์ และฟังก์ชันลอการิทึม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมี ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ถ้าไม่มีการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนอีกเพียงเล็กน้อย และจัดเวลาในการเรียนบทเรียนให้เหมาะสมสมควร อาจจะทำให้บทเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขบทเรียนและนำบทเรียนไปใช้

1.1 บทเรียนที่ควรจะแก้ไขคือ กรอบที่ 55, 130, 176, 204, 213, 226 และ 288 ซึ่งการแก้ไขปรับปรุงดังนี้

กรอบที่ 55 (เดิม)

จงเขียนจำนวนทศรูปชั้น เลขยกกำลังที่มีเลขชี้กำลัง เป็นมาก

ตัวอย่าง

$$(2^{10})^{-2} = \frac{1}{2^{10}} \quad [\because (2^{10})^{-2} = 2^{-20} = \frac{1}{2^{20}}]$$

$$\therefore (2^{-3})^4 = \dots \dots \dots$$

$$(a^{-5})^{-3} = \dots \dots \dots$$

ควรจะแก้ไขเป็นดังนี้

จงทำเลขยกกำลังทศรูปนี้ ให้มีเลขชี้กำลัง เป็นมาก

ตัวอย่าง

$$(2^{10})^{-2} = \frac{1}{2^{20}} \quad [\because (2^{10})^{-2} = 2^{-20} = \frac{1}{2^{20}}]$$

$$\therefore (2^{-3})^4 = \dots \dots \dots$$

$$(a^5)^{-3} = \dots \dots \dots$$

สาเหตุที่ควรแก้ไขกรอบที่ 55 เป็นดังนี้ เพราะจะทำให้แนวการคิดและแนวการคิดมีลักษณะเดียวกัน

กรอบที่ 130 (เดิม)

$$y = x^2 \dots\dots\dots \text{ฟังก์ชัน} \\ (\text{เป็น} / \text{ไม่เป็น})$$

$$y = \pm \sqrt{x} \dots\dots\dots \text{ฟังก์ชัน} \\ (\text{เป็น} / \text{ไม่เป็น})$$

การจะแก้ไขเป็นคันนี้

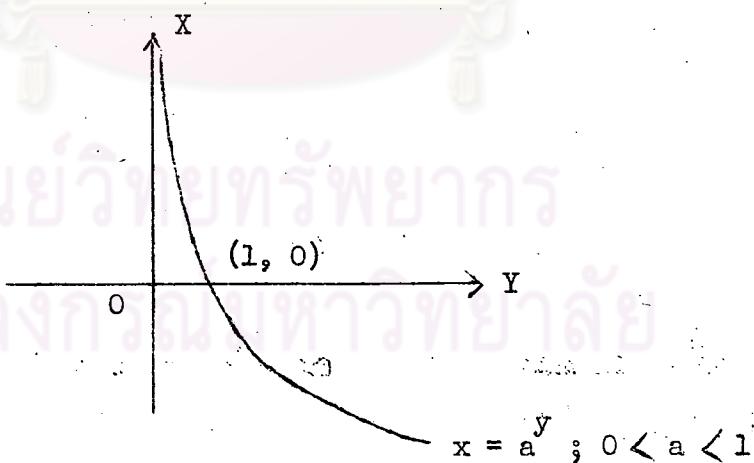
$$y = x^2 \dots\dots\dots \text{ฟังก์ชัน} \\ (\text{เป็น} / \text{ไม่เป็น})$$

$$y^2 = x \dots\dots\dots \text{ฟังก์ชัน} \\ (\text{เป็น} / \text{ไม่เป็น})$$

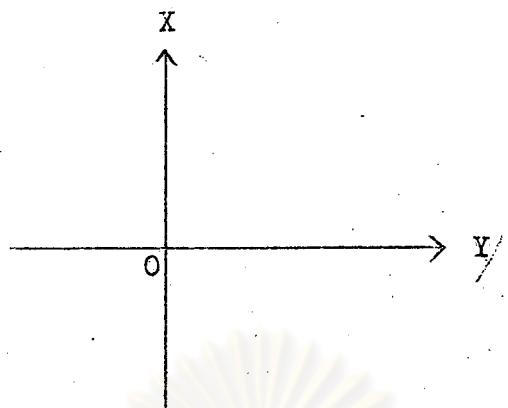
เมื่อแก้ไขปรับปรุงแล้วจะทำให้นักเรียนคุ้นเคยกับความหมายของข้อความว่าเป็นฟังก์ชันหรือไม่ ซึ่งนักเรียนอาจจะใช้ความรู้ทาง ๆ ที่เคยเรียนมาแล้ว ตรวจดูก็ได้ เพราะเป็นการบทหวานเรื่องฟังก์ชันแทนนั้น

กรอบที่ 176 (เดิม)

จากฟังก์ชัน $x = a^y$ เมื่อ $0 < a < 1$ กราฟจะมีลักษณะดังนี้

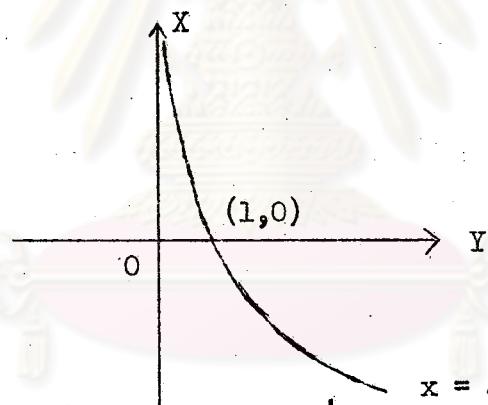
คันนี้ กราฟของ $x = a^y$ เมื่อ $a > 1$ จะมีลักษณะคันนี้

นักเรียนจะเห็นว่ากราฟของ $x = a^y$ เมื่อ $0 < a < 1$
และ $a > 1$ จะผ่านจุด ($\dots, \dots$) เสมอ

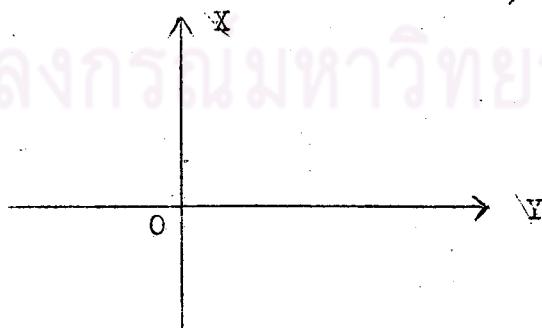
การจะแก้ไขกันนี้

จากพังผืด $x = a^y$ เมื่อ $0 < a < 1$ กราฟจะมีลักษณะกันนี้

กันนี้ กราฟของ $x = a^y$ เมื่อ $a > 1$ จะมีลักษณะกันนี้คือ

(ให้นักเรียนเขียนกราฟของ $x = a^y$ เมื่อ $a > 1$ เอง)

นักเรียนจะเห็นว่ากราฟของ $x = a^y$ เมื่อ $0 < a < 1$

และกราฟของ $x = a^y$ เมื่อ $a > 1$ จะผ่านจุด $(\dots, \dots)$ เสมอ

สาเหตุที่ควรจะคง "เมื่อ" (ในนักเรียนเขียนกราฟของ $x = a^y$ เมื่อ $a > 1$ เอง)"

เพราะคำสั่งไม่ชัดเจน นักเรียนส่วนมากจึงไม่ได้เขียนกราฟ

กรอบที่ 204 (เดิน)

จงหาค่าของลอการิทึมที่มีดังนี้

$$\log_6 6^{50} = \dots \quad (\text{ผลสำเร็จ})$$

$$\log_7 7^{-3} = \dots \quad (\text{ผลสำเร็จ})$$

$$\log_5 \frac{1}{5^2} = \dots \quad (\text{ผลสำเร็จ})$$

$$\log_{10} \sqrt[3]{10} = \dots \quad (\text{ผลสำเร็จ})$$

กรอบที่ 204 ควรจะแก้ไขเป็น

จงหาค่าของลอการิทึมที่มีดังนี้

$$\log_6 6^{50} = \dots \quad (\text{ผลสำเร็จ})$$

$$\log_7 7^{-3} = \dots \quad (\text{ผลสำเร็จ})$$

$$\log_5 \frac{1}{5^2} = \dots \quad (\text{ผลสำเร็จ})$$

$$\log_{10} 10^{-\frac{2}{3}} = \dots \quad (\text{ผลสำเร็จ})$$

การที่แก้ไขปรับปรุง เป็นรูปนี้กเพราะ เขียนในรูปกรณ์แบบช้อนเกินไป และนักเรียนส่วนมากไม่ตอบ

กรอบที่ 213 (เดิม)

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log_{10} 57$ คือ .....

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log_{10} 5.7$ คือ .....

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log_2 \frac{1}{4}$ คือ .....

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log_{10} \frac{1}{10}$ คือ .....

การจะแก้ไขเป็นดังนี้

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log_{10} 57$ คือ 1

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log_{10} 5.7$ คือ .....

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log_2 \frac{1}{4}$ คือ -2

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log_{10} \frac{1}{1000}$ คือ .....

กรอบที่แก้ไขแล้วจะมีการซึ้งแน่ ซึ่งเป็นแนวโน้มเรียนໄก็คิด

กรอบที่ 226 (เดิม)

จงบอกค่าแรคเทอริสติกและแม่นทิสสาของ $\log 79214$ และ

$\log 45.13$

จะไกว่า

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log 79214$ คือ .....

แม่นทิสสา ของ $\log 79214$ คือ .....

ค่าแรคเทอริสติก ของ $\log 45.13$ คือ .....

แม่นทิสสา ของ $\log 45.13$ คือ .....

การแก้ไขเป็นคันนี

ค่าแรกเทอริสติก ของ $\log 79214$	คือ ....
แม่นทิสสา ของ $\log 79214$	คือ $\log \dots \dots \dots$
ค่าแรกเทอริสติก ของ $\log 45.13$	คือ ....
แม่นทิสสา ของ $\log 45.13$	คือ $\log \dots \dots \dots$

กรอบ 226 นี้ นักเรียนส่วนมากตอบค่าแม่นทิสสาบีดี เพราะนักเรียนมักจะลืมเขียนคำว่า "log" จะเขียนเฉพาะตัวเลข เมื่อแก้ไขแล้วนักเรียนจะได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับ แม่นทิสสาที่เป็นรูปคลอกarithim เพื่อจะไก่นำไปใช้ตอบคำถามในกรอบท่อไปได้ถูกต้องด้วย

กรอบที่ 288 (เดิม)

การคำนวณในเรื่องคลอกarithim บางครั้งจำเป็นจะต้องเปลี่ยนฐานของลอกarithim จากฐานหนึ่งไปยังอีกฐานหนึ่ง เช่นอาจจะเปลี่ยนฐานอื้มมาเป็นฐานสิบ และใช้การลอกarithimฐานสิบ คำนวณหาค่าที่ต้องการได้

การเปลี่ยนฐานลอกarithimจากฐาน a ไปเป็นฐาน b ทำได้ดังนี้

$$\begin{array}{l} \text{พิจารณา สูตร} \quad y = \log_a x \\ \text{ซึ่งอาจเขียนได้ในรูป} \quad x = a^y \\ \text{เขียนในรูปคลอกarithimฐาน } b \text{ ได้} \end{array}$$

$$\log_b x = \log_b a^y$$

$$\therefore \log_b x = y \log_b a$$

$$\text{คันนี} \quad y = \frac{\log_b x}{\log_b a}$$

นั่นคือ

$$\log_a x = \frac{\log_b x}{\log_b a}$$

ทักษิณ ของหาค่าของ $\log_{16} 8$

วิธีทำ ถ้าเราเปลี่ยนเป็นลอกการทิมฐาน 2 ก็สามารถคำนวณได้โดยไม่ต้องใช้ตาราง

$$\text{จะได้ } \log_{16} 8 = \frac{\log_2 8}{\log_2 16} = \frac{3}{4} = 0.75$$

$$\text{ถ้าเปลี่ยนเป็นฐาน 10 จะได้ } \log_{16} 8 = \frac{\log 8}{\log 16}$$

$$\text{จากตารางจะได้ } = \frac{0.9031}{1.2041} = 0.75$$

$\therefore \log_{16} 8 = \dots \dots \dots$
เพื่อจะให้นักเรียนໄດ້เรียนรู้ไปตามลำดับขั้น จึงแบ่งกรอบที่ 288 ออกเป็น

2 กรอบกันนี้ គ่อ

กรอบที่ 288 (แก้ไขแล้ว)

การคำนวณในเรื่องลอกการทิม บางครั้งจำเป็นจะต้องเปลี่ยนฐานของลอกการทิม จากฐานหนึ่ง เป็นอีกฐานหนึ่ง เช่นอาจจะเปลี่ยนฐานอื่นมาเป็นฐานเดิม แล้วใช้ตารางลอกการทิมฐานเดิม คำนวณหาค่าที่ต้องการໄດ້

การเปลี่ยนฐานลอกการทิมจากฐาน a ไปเป็นฐาน b ทำได้ดังนี้

$$\text{พิจารณา สมการ } y = \log_a x$$

$$\text{ซึ่งอาจเขียนได้ในรูป } x = a^y$$

เขียนในรูปลอกการทิมฐาน b ได้

$$\log_b x = \log_b a^y$$

$$\therefore \log_b x = y \log_b a$$

$$\text{ค่านั้น } y = \frac{\log_b x}{\log_b a}$$

$$\frac{\log_a}{\log_b} = \frac{(\dots\dots\dots)}{a}$$

กรอบที่ 289 (กรอบที่เพิ่ม)

พหุภาคของ $\log_{16} 8$

วิธีทำ ถ้าเราเปลี่ยนเป็นลอการิทึมฐาน 2 ก็สามารถคำนวณได้โดยไม่ต้องใช้ตาราง

$$\text{จะได้ } \log_{16} 8 = \frac{\log_2 8}{\log_2 16} = \frac{3}{4} = 0.75$$

$$\text{ถ้าเปลี่ยนเป็นฐาน 10 จะได้ } \log_{16} 8 = \frac{\log 8}{\log 16}$$

$$\text{จากตารางจะได้ } = \frac{0.9031}{1.2041} = 0.75$$

$$\therefore \log_{16} 8 = \dots\dots\dots$$

1.2 เมื่อนำบทเรียนแบบโปรแกรมไปสอน หลังจากที่นักเรียนเรียนจากบทเรียนแล้ว ครูผู้สอนควรจะสรุปและเน้นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ให้อีกครั้งหนึ่ง

1.3 การจะนำบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องนี้ ไปวิจัยอีกครั้งหนึ่ง โดยทดลองกับนักเรียนชนมชัยมศึกษาปีที่ ๒ แผนกวิทยาศาสตร์ ชั้น เรียนคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรคณิตศาสตร์ มชัยมศึกษาตอนปลายของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในภาคตอนเช้า ปีการศึกษา และมันเป็นการเรียนการสอนจริง ๆ โดยที่ครูผู้สอนไม่คงสอนซ้ำอีก แต่เน้นเนื้อหาที่สำคัญให้หมด รวมทั้งคะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบถามหลังเรียนบทเรียนก็จะเป็นคะแนนเก็บด้วย ก็จะทำให้บทเรียนนี้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

1.4 การจะให้มีการนำบทเรียนแบบโปรแกรมไปใช้สอนในโรงเรียน

2. ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจะส่งเสริมให้มีการสร้างบทเรียนคณิตศาสตร์ที่เป็นบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์เรื่องอน ๆ ด้วย

2.2 สงเสริมให้มีการสร้างบทเรียนคณิตศาสตร์ที่เป็นบทเรียนแบบโปรแกรม
ชนิดสาขาวิชานิยม

2.3 ควรจะมีการวิจัยเบริ่งที่เปลี่ยนลักษณะในการเรียนจากบทเรียนแบบ
โปรแกรม กับการเรียนจากครุภัณฑ์ในชั้นเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย